Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

20. detsember 2017 *

Apellatsioonkaebus – Teenuste riigihankemenetlused – Infotehnoloogiavaldkonna programmide ja projektidejuhtimise ning tehnilise nõustamise teenuste asutuseväline osutamine – Paremusjärjestusmenetlus – Hindamiskriteeriumide alakriteeriumide osakaalu määramine – Võrdsete võimaluste ja läbipaistvuse põhimõtted – Ilmsed hindamisvead – Põhjendamispuudused – Võimaluse kaotamine – Euroopa Liidu lepinguväline vastutus – Kahju hüvitamise nõue

Kohtuasjas C-677/15 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 16. detsembril 2015 esitatud apellatsioonkaebus,

Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (EUIPO), esindaja: N. Bambara, keda abistasid advokaadid P. Wytinck ja B. Hoorelbeke,

hageja,

teised menetlusosalised:

European Dynamics Luksemburg SA, asukoht Luxembourg (Luksemburg),

Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE, asukoht Ateena (Kreeka),

European Dynamics Belgium SA, asukoht Brüssel (Belgia),

esindajad: *dikigoros* M. Sfyri, *dikigoros* C.–N. Dede ja *dikigoros* D. Papadopoulou,

hagejad esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president T. von Danwitz, kohtunikud C. Vajda, E. Juhász (ettekandja), K. Jürimäe ja C. Lycourgos,

kohtujurist: H. Saugmandsgaard Øe,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 11. mai 2017. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

on teinud järgmise

otsuse

1 Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (EUIPO) palub apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 7. oktoobri 2015. aasta otsus European Dynamics Luxembourg jt *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet (T-299/11, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2015:757), millega:

– tühistati EUIPO otsus (edaspidi „vaidlusalune otsus“), mis on tehtud avatud hankemenetluses AO/021/10 „Infotehnoloogiavaldkonna programmide ja projektidejuhtimise ning tehnilise nõustamise teenuste asutuseväline osutamine“ (edaspidi „kõnealune hange“), mis tehti European Dynamics Luxembourg SA-le teatavaks 28. märtsi 2011. aasta kirjaga, millega tema pakkumus paigutati raamlepingu sõlmimise paremusjärjestuses kolmandale kohale ning hankijate ühenduse Unisys SLU ja Charles Oakes & Co Sàrl pakkumused ühelt poolt ja ETIQ Consortium pakkumus teiselt poolt paremusjärjestuses vastavalt esimesele ja teisele kohale, ja

– kohustati Euroopa Liitu hüvitama kahju, mis põhjustati European Dynamics Luxembourgile võimaluse kaotamise tõttu sõlmida raamleping paremusjärjestuses esimesele järjekohale paigutatud lepingupartnerina.

Õiguslik raamistik

2 Nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruses (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust (EÜT 2002, L 248, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 74), muudetud nõukogu 13. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 1995/2006 (ELT 2006, L 390, lk 1), (edaspidi „finantsmäärus“) on sätestatud kõiki eelarveküsimusi käsitlevad põhieeskirjad sellise valdkonna nagu hankemenetlus jaoks.

3 Finantsmääruse artikli 100 lõike 2 esimese lõigu kohaselt teeb hankija kõikidele taotlejatele või pakkujatele, kelle taotlused või pakkumused on tagasi lükatud, teatavaks tehtud otsuse, ja kõikidele pakkujatele, kelle pakkumused on vastuvõetavad ja kes esitavad kirjaliku taotluse, eduka pakkumuse tunnused ja suhtelised eelised ja edukaks tunnistatud pakkuja nime. Sama lõike teise lõigu kohaselt võib teatud teabe avaldamisest siiski loobuda, kui see takistaks õigusnormide kohaldamist, oleks vastuolus üldiste huvidega või kahjustaks avaliku osalusega või eraettevõtjate õigustatud ärihuve või võiks moonutada nendevahelist ausat konkurentsi.

4 Komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust käsitleva nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 üksikasjalikud rakenduseeskirjad (EÜT 2002, L 357, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 145), muudetud komisjoni 23. aprilli 2007. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 478/2007 (ELT 2007, L 111, lk 13), artiklis 149 on täpsustatud hankija kohustused seoses taotlejate ja pakkujate teavitamisega vastavalt finantsmääruse artikli 100 lõikele 2.

5 Nõukogu 26. veebruari 2009. aasta määruse (EÜ) nr 207/2009 Euroopa Liidu kaubamärgi kohta (ELT 2009, L 78, lk 1), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2015. aasta määrusega (EL) 2015/2424 (ELT 2015, L 341, lk 21), (edaspidi „määrus nr 207/2009“), artikli 115 lõigete 1 ja 2 kohaselt on EUIPO liidu amet ja ta on juriidiline isik. Tal on igas liikmesriigis kõige laialdasem õigus- ja teovõime, mis vastavalt selle riigi õigusaktidele on juriidilistel isikutel. Eelkõige võib ta omandada ja võõrandada vallas- ja kinnisvara ning olla kohtus hageja ja kostja.

6 Vastavalt määruse nr 207/2009 artikli 118 lõigetele 3 ja 4 hüvitab lepinguvälise vastutuse korral EUIPO kõik oma talituste või teenistujate poolt ametiülesannete täitmisel tekitatud kahjud vastavalt liikmesriikide õigusaktide ühistele üldprintsiipidele. Kõikide selliste kahjude hüvitamisega seotud vaidluste lahendamine kuulub Euroopa Liidu Kohtu jurisdiktsiooni alla.

Faktilised asjaolud, menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

7 Vaidluse tausta on kirjeldatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–28.

8 Pärast kirjeldatud asjaolude asetleidmist esitasid European Dynamics Luxembourg, Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE ja European Dynamics Belgium SA (edaspidi koos „European Dynamics Luxembourg jt“) 6. juunil 2011 Üldkohtule vaidlusaluse otsuse peale tühistamishagi. Olles kohtuistungil ühest oma nõudest loobunud, palusid hagejad:

– tühistada vaidlusalune otsus osas, milles European Dynamics Luxembourgi pakkumus paigutati paremusjärjestuses kolmandale kohale;

– tühistada kõik muud EUIPO menetlusega seotud otsused, sealhulgas otsused sõlmida hankelepingud pakkujatega, kelle pakkumused paigutati paremusjärjestuses vastavalt esimesele ja teisele kohale;

– mõista EUIPO-lt välja 650 000 euro suurune hüvitis võimaluse kaotamise ning maine ja usaldusväärsuse kahjustamisega neile tekitatud kahju eest, ning

– mõista kohtukulud välja EUIPO-lt.

9 European Dynamics Luxembourg jt esitasid selle tühistamisnõude põhjenduseks kolm väidet. Esimeses väites heitsid nad EUIPO-le ette finantsmääruse artikli 100 lõike 2 esimese lõigu ja määruse nr 2342/2002 (muudetud määrusega nr 478/2007) artikli 149 rikkumist ning ELTL artikli 296 teise lõigu kohase põhjendamiskohustuse rikkumist, kuna neile keelduti esitamast hankeotsuse kohta selgitusi või piisavaid põhjendusi. Teine väide käsitleb „puudusi hankedokumentides“, kuivõrd EUIPO kehtestas nende huve kahjustades uue hindamiskriteeriumi ja määras hindamise alakriteeriumidele uued osakaalud, mida ei olnud hankedokumentides esitatud. Kolmandas väites heitsid European Dynamics Luxembourg jt EUIPO-le ette mitut ilmset hindamisviga.

10 Üldkohus analüüsis üksteise järel teist, kolmandat ning esimest tühistamishagi väidet.

11 Kõigepealt leidis Üldkohus teise väite kontrollimisel vaidlustatud kohtuotsuse punktis 48, et EUIPO need negatiivsed märkused European Dynamics Luxembourgi pakkumuse kohta, mille alusel said teised pakkumused viimati nimetatust rohkem punkte esimese hindamiskriteeriumi „muudatuste haldamine ja teabevahetus kui kaks kõige olulisemat ülesannet projekti õnnestumiseks“ eest, näitab, et EUIPO oli määranud esimese hindamiskriteeriumi raames osakaalutegurid erinevatele alakriteeriumidele. Selle kohtuotsuse punktis 53 leidis Üldkohus, et kuivõrd selliseid osakaalutegureid ei olnud hankedokumentides ette nähtud ega neist pakkujaid eelnevalt teavitatud, rikkus EUIPO võrdsete võimaluste ja läbipaistvuse põhimõtteid, mis kahjustas European Dynamics Luxembourg jt huve. Sellest lähtudes nõustus Üldkohus selle kohtuotsuse punktis 55 osaliselt teise väitega.

12 Seejärel leidis Üldkohus kolmandat väidet analüüsides, et mõne EUIPO negatiivses märkuses, mis puudutasid European Dynamics Luxembourgi pakkumuse hindamist esimese ja teise hindamiskriteeriumi alusel, on tehtud ilmseid hindamisvigu. Esiteks tuvastas ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 91, et kuna selles punktis toodud negatiivne märkus rikub võrdsete võimaluste ja läbipaistvuse põhimõtteid, on sellise hinnangu andmisel kahtlemata tehtud ka ilmne hindamisviga.

Teiseks leidis Üldkohus selle kohtuotsuse punktis 102, et negatiivne märkus, mille kohaselt „puuduvad näited tarnitava toote kohta“, kujutab endast samuti ilmset hindamisviga, kuivõrd see ei tugine mingil moel hankedokumentidele. Seetõttu nõutus ta kolmanda väitega, mis sisaldasid etteheiteid samade negatiivsete märkuste kohta ja lükkas ülejäänud etteheited tagasi.

13 Lisaks sedastas Üldkohus kolmanda väite hindamisel vaidlustatud kohtuotsuse punktides 86, 89 ja 95, et mitu muud EUIPO märkust, mis puudutavad European Dynamics Luxembourgi pakkumuse hindamist esimese hindamiskriteeriumi alusel, olid ELTL artikli 296 lõike 2 ja finantsmääruse artikli 100 teise lõigu koosmõjust tuleneva põhjendamiskohustuse rikkumise tõttu sedavõrd vigased, et Üldkohus ei saanud nende märkuste puhul ilmsete hindamisvigade esinemist kontrollida.

14 Esimese väite analüüsi lõpus, olles vaidlustatud kohtuotsuse punktis 134 viidanud hinnangutele, mida ta pidas kolmandat väidet käsitledes ebapiisavalt põhjendatuks, otsustas Üldkohus selle kohtuotsuse punktis 135 lõpuks, et vaidlusaluse otsuse põhjendamisel on tehtud mitu viga.

15 Neil kaalutlustel leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 136, et vaidlusalune otsus tuleb tervikuna tühistada.

16 Kahju hüvitamise nõudes taotlesid European Dynamics Luxembourg jt, nagu selle kohtuotsuse punktist 137 ilmneb, hüvitist esiteks võimaluse kaotamise eest sõlmida kõnealune hankeleping esimesele järjekohale paigutatud pakkujana ning teiseks mittevaralise kahju eest, mis seisnes nende maine ja usaldusväärsuse kahjustamises.

17 Üldkohus leidis, et ELTL artikli 340 teises lõigus sätestatud liidu lepinguvälise vastutuse tekkimiseks nõutavad tingimused on täidetud, kuna tuvastatud õigusnormide rikkumised võisid mõjutada European Dynamics Luxembourgi võimalust, et tema pakkumus paigutatakse paremusjärjestuses esimesele või teisele kohale.

18 Samas ei pidanud Üldkohus vajalikuks kontrollida, kas European Dynamics Luxembourg jt mainet ja usaldusväärsust on kahjustatud, kuna hankeotsuse tühistamine on põhimõtteliselt piisav sellise kahju hüvitamiseks. Seetõttu leidis Üldkohus, et kahju hüvitamise nõue tuleb osaliselt rahuldada ja kutsus pooli üles kahju hüvitise summa osas kokkulepet saavutama.

Menetlus Euroopa Kohtus ja poolte nõuded

19 EUIPO palub apellatsioonkaebuses Euroopa Kohtul:

– esimese võimalusena vaidlustatud kohtuotsuse tühistamist ning esimeses kohtuastmes esitatud vaidlusaluse otsuse tühistamise ja kahju hüvitamise nõuete rahuldamata jätmist;

– teise võimalusena vaidlustatud kohtuotsuse tühistamist ning kohtuasja Üldkohtule tagasi saatmist;

– kolmanda võimalusena vaidlustatud kohtuotsuse tühistamist osas, milles sellega kohustati liitu hüvitama European Dynamics Luxembourgile tekitatud kahju ning kohtuasja tagasi Üldkohtule saatmist, ja

– European Dynamics Luxembourg jt-lt kõigi käesolevas kohtuastmes kantud kulude välja mõistmist.

20 European Dynamics Luxembourg jt palub Euroopa Kohtult:

– jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja

– mõista mõlema astme kohtukulud välja EUIPO-lt.

Apellatsioonkaebus

21 Oma apellatsioonkaebust põhjendab EUIPO nelja väitega, millest esimene käsitleb võrdsete võimaluste ja läbipaistvuse põhimõtete kohaldamisel õigusnormi rikkumist ja põhjenduste puudumist; teise väite kohaselt tegi Üldkohus vaidlusaluse otsuse tühistamisel ilmseid hindamisvigu; kolmandaks rikkus finantsmääruse artikli 100 lõiget 2 koosmõjus ELTL artikli 296 teise lõiguga ja neljandaks rikkus õigusnormi ning jättis põhjendamata, miks ta vaidlustatud kohtuotsuses rahuldas European Dynamics Luxembourg jt kahju hüvitamise nõude.

Esimene väide

Poolte argumendid

22 EUIPO rõhutab, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui asus seisukohale, et väidetav uute osakaalutegurite määramine esimesele hindamiskriteeriumile tõi kaasa võrdsete võimaluste ja läbipaistvuse põhimõtete rikkumise. Ta väidab, et Üldkohus eksis otsustades, et vaidlusalune otsus on vastuolus nimetatud põhimõtetega osas, milles European Dynamics Luxembourgi pakkumuse hindamine esimese hindamiskriteeriumi alusel viidi läbi selliste alakriteeriumide osakaalust lähtudes, mida asjaomase kriteeriumi osas ei ole hankedokumentides ette nähtud ja millest ei olnud pakkujaid teavitatud. EUIPO hinnangul põhineb vaidlustatud kohtuotsuse punktis 53 sisalduv seisukoht, mille kohaselt nende osakaalutegurite määramise ja nende põhimõtete rikkumise vahel on „vahetu põhjuslik seos“, Euroopa Kohtu praktika ekslikul tõlgendusel ega ole ka piisavalt põhjendatud. Eelkõige viitab EUIPO selles osas 24. novembri 2005. aasta kohtuotsusele ATI EAC e Viaggi di Maio jt (C-331/04, EU:C:2005:718).

23 European Dynamics Luxembourg jt on seisukohal, et kuna EUIPO ei tuginenud Üldkohtus sellele, et need osakaalutegurid, mis ei sisaldu hankedokumentides, ei mõjutanud pakkumuste ettevalmistamist, tuleb sellist argumenti, millega heidetakse Üldkohtule ette, et ta ei kontrollinud, kas nende osakaalutegurite lisamine mõjutas European Dynamics Luxembourg jt õigusi ja mis on esitatud esimest korda kõnealuses apellatsioonimenetluses, käsitada uue argumendina ja seetõttu on see vastuvõetamatu.

24 Igal juhul on see väide põhjendamatu. European Dynamics Luxembourg jt leiavad sisuliselt, et Üldkohtu otsus on EUIPO viidatud Euroopa Kohtu praktikaga kooskõlas, sest kuigi seda pole tsiteeritud, on seal leitud, et kõnealuste osakaalutegurite määramine ilma sellest eelnevalt teatamata tekitas neile kahju.

25 Lõpuks toovad European Dynamics Luxembourg jt esile, et vaidlustatud kohtuotsus on õiguslikult piisavalt põhjendatud, kuna Üldkohtul ei olnud võimalik läbi viia täielikku hindamist just nimelt seetõttu, et EUIPO märkused olid ebamäärased ja vaidlusalune otsus ei sisalda veenvaid argumente ega tõepäraseid põhjendusi.

Euroopa Kohtu hinnang

26 Kõigepealt tuleb tagasi lükata European Dynamics Luxembourg jt esitatud vastuvõetamatuse vastuväide.

27 Nimelt on EUIPO-l õigus esitada apellatsioonkaebus, mis sisaldab väiteid, mis on tekkinud vaidlustatud kohtuotsuse enda pinnalt ja millega vaidlustatakse selle õiguslik põhjendatus.

28 Nende argumentidega, mille vastuvõetavuse on European Dynamics Luxembourg jt vaidlustanud, kritiseerib EUIPO Üldkohtu lahendi õiguslikku põhjendatust (vt selle kohta kohtuotsus 29.11.2007, Stadtwerke Schwäbisch Hall jt *vs.* komisjon, C-176/06 P, ei avaldata, EU:C:2007:730, punkt 17).

29 Esimese väite sisulise hindamise osas heidab EUIPO Üldkohtule sisuliselt ette, et ta kohaldas Euroopa Kohtu praktikat vaidlustatud kohtuotsuse punktis 48 vääralt ja eksis otsustades selle kohtuotsuse punktis 53, et EUIPO määras esimesele hindamiskriteeriumi alakriteeriumile nõuetevastaselt osakaalutegurid.

30 Selles osas tuleb sedastada, et vaidlustatud kohtuotsuses on rikutud õigusnormi.

31 Hankemenetlustes tuleneb võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõttest hankija jaoks kohustus jääda pakkumuste hindamise kriteeriumide sama tõlgenduse juurde kogu menetluse ajaks (kohtuotsused 18.10.2001, SIAC Construction, C-19/00, EU:C:2001:553, punkt 43; 18.11.2010, komisjon *vs.* Iirimaa, C-226/09, EU:C:2010:697, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika).

32 Niisiis ei või hankija hindamiskriteeriumidele puhul määrata niisuguseid osakaalutegureid või alakriteeriume, mida ta ei ole eelnevalt pakkujatele teatavaks teinud (kohtuotsus 24.1.2008, Lianakis jt, C-532/06, EU:C:2008:40, punkt 38).

33 Sellegipoolest on hankijal võimalik pärast pakkumuste esitamise tähtaega määrata nende alakriteeriumide osakaalutegurid, mis sisuliselt vastavad eelnevalt pakkujatele teatavaks tehtud kriteeriumidele. Selline tagantjärgi määramine peab siiski vastama kolmele tingimusele: esiteks ei tohi sellega muuta hankedokumentides või hanketeates kindlaks määratud hindamiskriteeriume, teiseks ei tohi see hõlmata tegureid, mis oleksid juhul, kui need oleks olnud pakkumuste ettevalmistamise ajal teada, võinud mõjutada selle ettevalmistamist, ning kolmandaks ei või neid määrata eirates asjaolusid, mis võivad mõnd pakkujat diskrimineerivalt mõjutada (vt selle kohta kohtuotsused 24.11.2005, ATI EAC e Viaggi di Maio jt, C-331/04, EU:C:2005:718, punkt 32; 21.7.2011, Evropaïki Dynamiki *vs.* EMSA, C-252/10 P, ei avaldata, EU:C:2011:512, punktid 32 ja 33, ning 14.7.2016, TNS Dimarso, C-6/15, EU:C:2016:555, punkt 26).

34 Käesoleval juhul puudutavad vaidlusalused järeldused hindamiskriteeriumide alakriteeriumidele selliste osakaalutegurite määramist, mida ei olnud ette nähtud hankedokumentides ja millest ei oldud eelnevalt pakkujaid teavitatud, millele EUIPO ei ole ka vastu vaielnud. Niisiis olgu eeltoodut silmas pidades märgitud, et Üldkohtul polnud alust asuda seisukohale, et rikutud on võrdsete võimaluste ja läbipaistvuse põhimõtteid, ilma et ta oleks eelnevalt hinnanud, kas talle on esitatud väide nende kolme tingimuse rikkumise kohta ja kas seda on tõendatud.

35 Kuna Üldkohus jättis enne esimeses kohtuastmes esitatud teise väite põhjendatuks tunnistamist kontrollimata, kas need kolm Euroopa Kohtu praktikas määratletud tingimust olid käesoleval juhul täidetud, siis tuleb nõustuda apellatsioonkaebuse esimese väitega, ilma et oleks tarvis hinnata EUIPO argumenti, mille kohaselt jättis Üldkohus talle pandud põhjendamiskohustuse täitmata, kui ta sedastas, et võrdsete võimaluste ja läbipaistvuse põhimõtete rikkumine tuleneb kõnealustele alakriteeriumidele osakaalutegurite määramisest.

36 Kuna vaidlustatud kohtuotsuse punktis 53 esitatud põhjendus rikub õigusnormi, siis tuleb järelikult asuda seisukohale, mille esitas ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 49 ja mille järgi on vaidlustatud kohtuotsusega rikutud õigusnormi ka osas, milles Üldkohus nõustus esimeses kohtuastmes esitatud kolmanda väite esimese osa üheksanda etteheitega ja tuvastas ilmse hindamisvea kõnealuse esimese hindamiskriteeriumiga seoses. Kuna sellele põhjendusele ei saa tugineda, siis on selle kohtuotsuse punktid 91 ja 96 tegelikult põhjendamata. Samas kujutab otsuse ebapiisav põhjendus endast avalikul huvil põhinevat väidet, mis tuleb tõstatada kohtu enda algatusel (vt selle kohta kohtuotsus 11.4.2013, Mindo *vs.* komisjon, C-652/11 P, EU:C:2013:229, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).

Teine väide ja kolmanda väite teine osa

37 EUIPO teist väidet ja kolmanda väite teist osa tuleb hinnata koos.

Poolte argumendid

38 Oma teisese väites märgib EUIPO, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 136 koosmõjus selle punktiga 121, et väidetavad ilmsed hindamisvead, mis tuvastati selle kohtuotsuse punktides 91, 95, 96 ja 97–103, põhjendavad vaidlusaluse otsuse tühistamist. Ta toob esile, et Üldkohtu enda praktikast nähtub, et hageja peab tõendama, et ilmne hindamisviga mõjutas hankemenetluse lõpptulemust, mida Üldkohus peab seetõttu kontrollima. EUIPO rõhutab, et kuigi see kohtupraktika puudutab põhjenduste puudumist, kohaldatakse seda ka ilmsetele hindamisvigadele.

39 Niisiis oleks Üldkohus pidanud kontrollima, kas ilmsed vead European Dynamics Luxembourgi pakkumuse hindamisel esimese ja teise hindamiskriteeriumi alusel muutsid oluliselt kõnealuse hankemenetluse tulemust, ja seega ka seda, kas vaidlusalune otsus tuleb tühistada või mitte. EUIPO arvates jättis Üldkohus aga kontrollimata, kas kõnealuste hindamisvigade puudumisel oleks võidud asjaomane pakkumus paigutada paremusjärjestuses esimesele või teisele kohale. Niisiis, asudes seisukohale, et väidetavad hindamisvead kujutavad endast piisavat põhjust vaidlusaluse otsuse tühistamiseks, rikkus Üldkohus EUIPO väitel õigusnormi.

40 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 103 tuvastatud teise hindamiskriteeriumi kohaldamisel tehtud ilmse hindamisveaga seoses heidab EUIPO Üldkohtule sisuliselt ette seda, et ta jättis kontrollimata, kas see viga mõjutas vaidlusaluse otsuse lahendust, kui ta uuris küsimust, kas hindamiskriteeriumidest, mis ei ole seotud õigusnormi rikkumisega, piisaks European Dynamics Luxembourgi pakkumusele antud järjekoha põhjendamiseks.

41 Kolmanda väite teises osas heidab EUIPO Üldkohtule sisuliselt ette, et viimane tühistas vaidlusaluse otsuse, kontrollimata, kas tema poolt tuvastatud põhjendamispuudustest eraldivõetuna või koosmõjus kohtuotsuses välja toodud ilmsete hindamisvigadega piisab selleks, et muutuks selle otsuse lahendus.

42 EUIPO viitab oma teise väite ja kolmanda väite teise osa tõendamiseks kahele Üldkohtu otsusele.

43 Esiteks väidab EUIPO, et kui Üldkohus tuvastas, et hankeotsus on ebapiisavalt põhjendatud, võib selle otsuse sel põhjusel tühistada vaid siis, kui otsuses välja toodud muudest asjaoludest, mille osas põhjendamispuudusi ei esine, otsuse põhjendamiseks ei piisa (kohtuotsus 10.4.2014, Evropaïki Dynamiki *vs*. komisjon, T-340/09, ei avaldata, EU:T:2014:208, punktid 115 ja 116). EUIPO hinnangul tuleks selles kohtuotsuses kasutatud lähenemisest analoogia alusel lähtuda ka siis, kui Üldkohus leiab, et hankeotsuse tegemisel on tehtud ilmne hindamisviga.

44 Esiteks toob EUIPO esile, et kui ühele pakkumusele ühe hindamiskriteeriumi alusel antud hindamispunkte põhjendatakse mitme negatiivse märkusega, mille hulgas on üks või mitu märkust, mille tegemisel on tehtud ilmseid hindamisvigu, ei saa asuda seisukohale, et need hindamispunktid ja selle aluseks olnud hindamine on samuti seotud selliste vigadega, juhul kui need hindamispunktid põhinevad ka sellistel märkustel, mille puhul ilmseid hindamisvigu ei esinenud (kohtuotsus 26.9.2014, Evropaïki Dynamiki *vs*. komisjon, T-498/11, ei avaldata, EU:T:2014:831, punktid 196 ja 197).

45 EUIPO leiab, et käesoleval juhul on esimese ja teise hindamiskriteeriumi alusel antud hindamispunkte põhjendatud mitte ühe, vaid mitme negatiivse ja positiivse märkusega, mille puhul Üldkohus ilmseid hindamisvigu ei leidnud või mida ei hinnatud seetõttu, et hagiavalduses ei olnud neile viidatud. Ta märgib, et Üldkohus oleks seetõttu pidanud kontrollima, kas neist muudest märkustest eraldivõetuna oleks hankijale piisanud asjaomase hindamiskriteeriumi alusel antud hindamispunktide põhjendamiseks.

46 Oma kolmanda väite teises osas rõhutab EUIPO, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta tühistas vaidlusaluse otsuse kontrollimata, kas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 86, 89, 95, 134 ja 135 tuvastatud põhjendamispuudustest võis kas eraldivõetuna või koosmõjus kohtuotsuses välja toodud ilmsete hindamisvigadega piisata, et hankemenetluse lõpptulemust muuta.

47 European Dynamics Luxembourg jt on seisukohal, et EUIPO teine väide ja kolmanda väite teine osa ei ole põhjendatud.

Euroopa Kohtu hinnang

48 Teise väite kohta tuleb kõigepealt sedastada, et esimese hindamiskriteeriumi puhul tehtud ilmse hindamisvea mõju pole tarvis hinnata, kuna apellatsioonkaebuse esimese väite kontrollimisest nähtus, et Üldkohus ei pidanuks sellist viga tuvastama.

49 Seoses asjaoluga, et Üldkohus ei võtnud arvesse, millist mõju hankeotsuse kehtivusele avaldavad esiteks kõnealuse otsuse põhjendamispuudused ja teiseks teise hindamiskriteeriumi kohaldamisel tehtud ilmne hindamisviga, mis on tuvastatud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 103, olgu märgitud, et põhjendamispuudused või ilmne hindamisviga ühe hindamiskriteeriumi kohaldamisel ei õigusta hankeotsuse tühistamist, kui see sisaldab muid tegureid, millest üksi piisab selle õiguslikuks põhjendamiseks.

50 Sellisel juhul jäävad neile puudustele tuginevad väited edutuks (vt analoogia alusel kohtuotsused 12.7.2001, komisjon ja Prantsusmaa *vs*. TF1, C-302/99 P ja C-308/99 P, EU:C:2001:408, punkt 27, ning 26.4.2007, Alcon *vs*. Siseturu Ühtlustamise Amet, C-412/05 P, EU:C:2007:252, punkt 41).

51 Seoses sellega olgu märgitud, et EUIPO piirdus oma teises väites ja kolmanda väite teises osas väitmisega, et Üldkohus kohaldas ekslikult omaenda kohtupraktikat ja et tema poolt tuvastatud puudused ei oleks mõjutanud vaidlusaluse otsuse lahendust.

52 Täpsemalt olgu märgitud, et EUIPO ei ole selgitanud ega tõendanud, et käesoleval juhul ei oleks vaidlusalune otsus olnud European Dynamics Luxembourgile soodsam, kui ei oleks esinenud Üldkohtu tuvastatud erinevaid puudusi.

53 Neil kaalutlustel tuleb asuda seisukohale, et põhjendatud ei ole EUIPO etteheide Üldkohtule, et ta jättis kontrollimata, kas teise hindamiskriteeriumi kohaldamisel tehtud hindamisviga ja põhjendamispuudused, mis ta tuvastas vaidlusaluses otsuses, võisid mõjutada selle otsuse resolutsiooni.

54 Seetõttu tuleb EUIPO teine väide ja kolmanda väite teine osa tagasi lükata.

Kolmanda väite esimene ja kolmas osa

Kolmanda väite esimene osa

– Poolte argumendid

55 Selle väite esimeses osas toob EUIPO esile, et Üldkohus eksis hankijale finantsmääruse artikli 100 lõikest 2 tuleneva põhjendamiskohustuse ulatuse osas. Hinnates hindamiskomisjoni iga märkust eraldi ja eirates seejuures sellise hindamise laiemat konteksti, omistas Üldkohus sellele kohustusele rangema sisu, kui tuleneb vaidlustatud kohtuotsuse punktis 129 viidatud Euroopa Kohtu 4. oktoobri 2012. aasta kohtuotsuse Evropaïki Dynamiki *vs*. komisjon (C-629/11 P, ei avaldata, EU:C:2012:617) punktist 21.

Selle kohtupraktika kohaselt ei ole hankijal kohustust esitada edutule pakkujale põhjalikku kokkuvõtet selle kohta, kuidas tema pakkumuse iga üksikasja hindamisel arvesse võeti, ega tema pakkumuse ja eduka pakkumuse võrdlevat hinnangut.

56 European Dynamics Luxembourg jt väidavad, et kolmanda väite kõnealune osa ei ole põhjendatud.

– Euroopa Kohtu hinnang

57 Mis puudutab apellatsioonkaebuse kolmanda väite esimest osa, siis tuleb hinnata, kas vastavates põhjendustes vaidlustatud kohtuotsuse punktides 81–86, 87–89 ja 90–95 kohaldas Üldkohus rangeimaid nõudeid, kui tuleneb 4. oktoobri 2012. aasta kohtuotsusest Evropaïki Dynamiki *vs*. komisjon (C-629/11 P, ei avaldata, EU:C:2012:617).

58 Tuleb meenutada, et selle kohtuotsuse punktides 20–22 leidis Euroopa Kohus sisuliselt, et finantsmääruse artikli 100 lõike 2 esimese lõigu kohaselt teeb hankija kõikidele taotlejatele või pakkujatele, kelle taotlused või pakkumused on tagasi lükatud, teatavaks tehtud otsuse, ja kõikidele pakkujatele, kelle pakkumused on vastuvõetavad ja kes esitavad kirjaliku taotluse, eduka pakkumuse tunnused ja suhtelised eelised ning edukaks tunnistatud pakkuja nime. Sellegipoolest ei saa hankijalt nõuda, et ta edastaks edutule pakkujale lisaks tema pakkumuse tagasilükkamise põhjendustele ühelt poolt põhjaliku kokkuvõtte selle kohta, kuidas tema pakkumuse iga üksikasja selle hindamisel arvesse võeti, ning teiselt poolt eduka pakkumuse tunnuste ja suhteliste eeliste teatavaks tegemise raames eduka pakkumuse ja edutu pakkuja pakkumuse põhjaliku võrdleva hinnangu. Samuti ei ole hankijal kohustust esitada edutule pakkujale tema kirjaliku taotluse alusel hindamisprotokolli täielikku koopiat.

59 Lisaks peab ELTL artikli 296 teises lõigus nõutavat põhjendust hindama arvestades juhtumi asjaolusid, eelkõige akti sisu ja toodud põhjenduste olemust. Ei ole nõutud, et põhjendus täpsustaks kõiki asjaomaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna õigusakti põhjenduste vastavust ELTL artikli 296 nõuetele tuleb hinnata mitte ainult selle akti sõnastust, vaid ka konteksti ja asjaomase valdkonna õiguslikku regulatsiooni silmas pidades (vt selle kohta kohtuotsus 12.9.2017 Anagnostakis *vs*. komisjon, C-589/15 P, EU:C:2017:663, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).

60 Kõigepealt olgu märgitud, et analüüsida ei ole vaja EUIPO kriitikat vaidlustatud kohtuotsuse punktides 90–95 esitatud põhjenduste suhtes, mis on esitatud esimeses kohtuastmes esitatud kolmanda väite esimese osa üheksanda etteheite hindamise käigus.

61 Nimelt on käesoleva kohtuotsuse punktis 36 sedastatud, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 48–55 on rikutud õigusnormi ja kuna seda ei ole võimalik käesoleval juhul õigustada, tuleb asuda seisukohale, et vaidlustatud kohtuotsuse punktid 91 ja 96 on põhjendamata. Sellest tulenevalt on käesoleva kohtuotsuse samas punktis leitud, et vaidlustatud kohtuotsus rikub õigusnormi osas, milles Üldkohus nõustus esimeses kohtuastmes esitatud kolmanda väite esimese osa üheksanda etteheitega, sest ta oli tuvastanud käsitletava esimese hindamiskriteeriumi kohaldamisel ilmse hindamisvea.

62 Seejärel tuleb meenutada seoses vaidlustatud kohtuotsuse punktides 81–86 esitatud kaalutlustega, et esimeses kohtuastmes esitatud kolmanda väite esimese osa kuuendas etteheites vaidlustasid European Dynamics Luxembourg jt EUIPO hinnangu, mille kohaselt ei vajanud iga projekt programmijuhti, programmi peajuhti ja projektijuhti.

63 Üldkohus leidis selle etteheite hindamise tulemusena vaidlustatud kohtuotsuse punktides 85 ja 86, et tuleb tõdeda, et tegemist on põhjendamiskohustuse rikkumisega ELTL artikli 296 teise lõigu tähenduses koosmõjus üldise finantsmääruse artikli 100 lõikega 2 hankedokumentide ebatäpsuse ning hindamiskomisjoni seisukohtade kokkuvõtlikkuse ja ebamäärasuse tõttu, mis muudab võimatuks selle kontrollimise, kas on veenev EUIPO kriitika, mis käsitleb European Dynamics Luxembourgi pakkumuses programmi peajuhi ja projektijuhti hõlmamist.

64 Samas ei ole EUIPO selgitanud, milles seisneb Üldkohtu poolt sellele järeldusele jõudmisel rangemate nõuete kohaldamine, kui näeb ette käesoleva kohtuotsuse punktides 57–59 viidatud kohtupraktika.

65 Lõpuks olgu märgitud, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 87–89 esitatud põhjendustes, mis käsitlevad esimeses kohtuastmes esitatud kolmanda väite esimese osa kaheksanda etteheite hindamist, leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 88, et arusaamatu oli hindamiskomisjoni lõplik märkus, mille kohaselt „[p]akkumus tervikuna pöörab tähelepanu eelkõige tegevustele ja mitte strateegiale ning keskendub teist tüüpi programmijuhile, kui [EUIPO] kavandab“ ja et EUIPO kriitika, et ta kujutas ette „teist tüüpi programmijuhti“, oli ebamäärane ja seda ei saa seetõttu kontrollida.

66 Selles osas piisab märkimisest, et esiteks ei ole EUIPO vaidlustanud, et ta on selles küsimuses piirdunud Üldkohtus üksnes ühe argumendi esitamisega, nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 88.

67 Teiseks ei vaidle EUIPO ka vastu Üldkohtu järeldustele, et hankedokumentides puudusid piisavalt selged ja täpsed kriteeriumid ning et hindamiskomisjoni seisukohad olid kokkuvõtlikud ja ebamäärased.

68 Seega ei ole EUIPO suutnud Euroopa Kohtus tõendada, et Üldkohus rikkus õigusnormi.

69 Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktides 77 ja 78, ei sea käsitletava apellatsioonkaebuse põhjenduseks esitatud teave kahtluse alla asjaolu, et Üldkohus hindas hindamiskomisjoni märkusi, mis vaidlustati esimeses kohtuastmes, nii eraldivõetuna kui ka asjaomase pakkumuse hindamise üldises kontekstis, ning et EUIPO ei ole kohustatud esitama põhjalikku kokkuvõtet selle kohta, kuidas asjaomase pakkumuse iga üksikasja selle hindamisel arvesse võeti, ja selle pakkumuse ning kõrgemale järjekohale paigutatud pakkumuste üksikasjalikku võrdlevat hinnangut.

70 Neid asjaolusid arvestades tuleb apellatsioonkaebuse kolmanda väite esimene osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Kolmanda väite kolmas osa

– Poolte argumendid

71 Kolmanda väite kolmandas osas väidab EUIPO esiteks, et vaidlustatud kohtuotsus on vastuoluline, sest analüüsides nimetatud kohtuotsuse punktides 112–115 ja 121 hagi kolmandat väidet, ei tuvastanud Üldkohus ühelt poolt ühtki ilmset hindamisviga ega põhjendamispuudust seoses European Dynamics Luxembourgi pakkumuse hindamisega neljanda hindamiskriteeriumi alusel, teisalt aga leidis Üldkohus hagi esimese väite analüüsimisel nimetatud kohtuotsuse punktides 134 ja 135, et selle hindamise puhul ei olnud vaidlusaluse otsuse sisulist õiguspärasust võimalik kontrollida ning et seega on selle otsuse langetamisel tehtud ilmne hindamisviga.

72 European Dynamics Luxembourg jt väidavad, et kolmanda väite kõnealune osa ei ole põhjendatud.

– Euroopa Kohtu hinnang

73 Üldkohus tõepoolest mainis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 134 neljandat hindamiskriteeriumi, kuigi ta otsustas selle kohtuotsuse punktides 112–115 ja 121, et EUIPO ei teinud selles osas hindamisviga.

74 Sellegipoolest ei sisalda vaidlustatud kohtuotsuse punktid 134 ja 135 järeldust, mis oleks tehtud lähtudes vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 81–86, 87–89 ja 90–95, mis käsitlevad esimest hindamiskriteeriumit puudutavaid etteheiteid.

75 Niisiis ei mõjuta ühelt poolt EUIPO etteheide, mis käsitleb Üldkohtu põhjendusi vaidlustatud kohtuotsuse punktides 112–115 ja 121 ja teiselt poolt selle kohtuotsuse punktid 134 ja 135 asjaomase kohtuotsuse resolutsiooni viisil, mille tõttu tuleks kolmanda väite kolmas osa tunnistada edutuks.

76 Seetõttu tuleb kolmanda väite esimene ja kolmas osa tagasi lükata.

Neljas väide

Poolte argumendid

77 Neljanda väite esimeses osas väidab EUIPO, et käesoleval juhul ei ole täidetud üks liidu lepinguvälise vastutuse tekkeks vajalik tingimus, kuna vaidlusaluses otsuses esitatud järeldus on õigusvastane, sest see lähtub õigusnormi rikkumisest Üldkohtu poolt. Üldkohus seega väidetavalt eksis liidu lepinguvälise vastutuse tuvastamisel.

78 Teise võimalusena toob EUIPO esile, et juhul, kui vaidlustatud kohtuotsus tühistatakse üksnes osas, milles Üldkohus tuvastas võrdsete võimaluste ja läbipaistvuse põhimõtete rikkumise, peab Euroopa Kohus selle kohtuotsuse tühistama ka osas, mis puudutab European Dynamics Luxembourg jt väidetava kahju hüvitamist. Nimelt nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 142 ja 143 esiteks, et Üldkohtu tuvastatud põhjendamispuuduste ja väidetava kahju vahel ei ole põhjuslikku seost. Teiseks, kuna Üldkohus ei analüüsinud selle kohtuotsuse punktides 91 ja 102 tuvastatud ilmsete hindamisvigade mõju hankemenetluse lõpptulemusele, ei saa EUIPO väitel piisavalt põhjendatuks pidada vaidlustatud kohtuotsuse punktis 144 tehtud järeldust, et nende vigade ja kahju vahel on põhjuslik seos.

79 Oma neljanda väite teises osas väidab EUIPO, et vaidlustatud kohtuotsus on puudulikult põhjendatud, kuna sisaldab vastuolu ühelt poolt selle kohtuotsuse punktides 144, 146 ja 150 esitatud põhjenduste ning teiselt poolt selle kohtuotsuse resolutsiooni punkti 2 vahel. Nimelt, kuigi neis põhjendustes määratletakse European Dynamics Luxembourgi kahjuna see, et ta kaotas võimaluse, et tema pakkumus paigutatakse paremusjärjestuses esimesele või teisele kohale, pandi resolutsiooniga liidule kohustus hüvitada kahju, mis seisnes selles, et hageja kaotas võimaluse sõlmida raamleping esimese lepingupartnerina.

80 Neljanda väite kolmandas osas märgib EUIPO, et vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punktis 2 on materiaalõiguslik viga, sest selles ei pandud European Dynamics Luxembourgi kantud kahju hüvitamise kohustust mitte EUIPO-le, vaid liidule. Samas oleks määruse nr 207/2009 artikli 115 ja artikli 118 lõike 3 alusel pidanud selline kohustus olema suunatud EUIPO-le.

81 European Dynamics Luxembourg jt leiavad, et vaidlustatud kohtuotsuses on liidu vastustuse tekkimise tingimusi õiguslikult piisavalt põhjendatud. Seejärel kinnitavad nad, et vaidlustatud kohtuotsuse punktide 144, 146 ja 150 ühel poolt ning teiselt poolt selle kohtuotsuse resolutsiooni teise punkti vahel ei ole mingit vastuolu, sest võimaluse kaotamisest tekkinud kahju hüvitamisel tuleb võtta arvesse selle võimaluse kaotuse kogu võimalik ulatus, see tähendab võimalus, et European Dynamics Luxembourg oleks olnud paremusjärjestuses esimene lepingupartner. Lõpuks leiavad nad, et viide liidule vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punktis 2 ei ole vale, kuna liit vastutab kõigi oma institutsioonide ja organite õigusvastase tegevuse eest.

Euroopa Kohtu hinnang

82 Esiteks tuleb hinnata EUIPO poolt neljanda väite esimeses osas teise võimalusena esitatud argumenti.

83 Selles argumendis väidab EUIPO sisuliselt, et vaidlustatud kohtuotsuses ei ole tõendatud ega põhjendatud, et esineb põhjuslik seos Üldkohtu poolt teise hindamiskriteeriumi kohaldamisel tuvastatud ilmsete hindamisvigade ja European Dynamics Luxembourgil võimaluse kaotamisest tekkinud kahju vahel.

84 Käesoleva juhtumi asjaolusid arvestades tuleb see argument lugeda põhjendatuks.

85 Esiteks olgu märgitud, et nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 36 on tõdetud, on vaidlustatud kohtuotsuse punktides 53, 91 ja 96 tegelikult rikutud õigusnormi, kuna Üldkohus ei oleks pidanud leidma ühtegi võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtete rikkumisest tulenevat õigusvastasust ega ilmset hindamisviga esimese hindamiskriteeriumi kohaldamisel.

86 Teiseks, Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 143, et põhjendamispuuduste ja European Dynamics Luxembourg jt viidatud kahju vahel põhjusliku seose esinemist ei ole võimalik tuvastada.

87 Niisiis eeldaks liidu vastutuse tekkimine põhjusliku seose olemasolu European Dynamics Luxembourgi pakkumuse hindamisel toime pandud ainsa sisulise õigusnormi rikkumise ning selle kohtuotsuse punktis 102 tuvastatud võimaluse kaotamise vahel.

88 Samas ei ole Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuses õiguslikult piisavalt tõendanud sellise põhjusliku seose olemasolu. Muu hulgas ei ole Üldkohus tuvastanud kas ja mil määral oleks European Dynamics Luxembourgil olnud võimalik jõuda paremusjärjestuses esimesele kohale ja kõnealune hankeleping sõlmida käesoleval juhul aset leidnud faktilisi asjaolusid arvestades ja juhul, kui EUIPO ei oleks vigu teinud.

89 Sellest tulenevalt ei ole täidetud üks liidu lepinguvälise vastutuse tekkimiseks vajalik tingimus ja Üldkohus ei oleks pidanud rahuldama European Dynamics Luxembourg jt esitatud kahju hüvitamise nõuet.

90 Seega on EUIPO neljanda väite esimene osa põhjendatud.

91 Kuna neljanda väite kõnealune osa on põhjendatud, siis ei ole vaja hinnata selle väite teist ja kolmandat osa.

Vaidlustatud kohtuotsuse osaline tühistamine

92 Eelpool toodud kaalutlustest järeldub, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 53, 91 ja 96 on rikutud õigusnormi osas, milles Üldkohus nõustus esimeses kohtuastmes esitatud teise väite teise osaga, mis käsitleb esimest hindamiskriteeriumi, ja seda hindamiskriteeriumi puudutava kolmanda väite esimene osa üheksanda etteheitega.

93 Nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 136, põhjendas Üldkohus vaidlusaluse otsuse tühistamist vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punktis 1 kõigi tema poolt tuvastatud vigade kogumiga, mis tehti kõnealuse pakkumuse hindamisel esimese ja teise hindamiskriteeriumi alusel. Sellegipoolest tuleb sedastada, et isegi kui Üldkohtu järeldusi vaidlustatud kohtuotsuse punktides 53, 91 ja 96 ei saa kasutada vaidlusaluse otsuse tühistamiseks, piisab Üldkohtu poolt vaidlustatud kohtuotsuse punktides 86, 89, 95, 102 ja 135 tuvastatud vigadest, et õigustada Üldkohtu poolt selle otsuse tühistamist, nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 111. Sellest tulenevalt puudub alus vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punkti 1 tühistamiseks.

94 Seevastu tuleb tühistada vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punkt 2, millega mõisteti liidult välja hüvitis European Dynamics Luxembourgi kantud kahju eest, mis seisnes selles, et ta kaotas võimaluse sõlmida hankeleping paremusjärjestuse esimese lepingupartnerina, sest neljanda väite esimene osa on tunnistatud põhjendatuks.

95 Silmas pidades vaidlustatud kohtuotsuse tühistamist selles osas, tuleb tühistada ka selle resolutsiooni punktid 4 ja 5, mis käsitlevad hüvitise summa kindlaksmääramist.

96 Neist kaalutlustest lähtudes tuleb tühistada ka vaidlustatud kohtuotsuse resolutsiooni punkt 6, mis käsitleb kohtukulusid.

Hagi Üldkohtus

97 Vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu teisele lausele võib Euroopa Kohus Üldkohtu otsuse tühistamise korral teha asja suhtes lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium seda lubab.

98 Nii see käesolevas kohtuasjas on. Seega tuleb asuda käsitlema European Dynamics Luxembourg jt poolt kõnealuse hagi raames esitatud kahju hüvitamise nõuet, millega palutakse hüvitada kahju, mida nad kandsid seetõttu, et European Dynamics Luxembourg kaotas võimaluse sõlmida raamleping paremusjärjestuse esimese lepingupartnerina.

99 Seoses sellega tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu järjepideva praktika kohaselt on EUIPO lepinguvälise vastutuse tekkimise eeldus see, et samal ajal on täidetud teatud tingimused: etteheidetava tegevuse õigusvastasus, kahju on tegelikult tekkinud ning väidetava tegevuse ja viidatud kahju vahel esineb põhjuslik seos (vt selle kohta kohtuotsus 10.7.2014, Nikolaou *vs.* kontrollikoda, C-220/13 P, EU:C:2014:2057, punkt 52 ja seal viidatud kohtupraktika). Samuti nähtub Euroopa Kohtu praktikast, et selleks, et liidu lepinguväline vastutus saaks tekkida, peab kahju peab olema tegelik ja kindel ning piisavalt otseselt tulenema institutsioonide õigusvastasest tegevusest (kohtuotsus 30.5.2017, Safa Nicu Sepahan *vs.* nõukogu, C-45/15 P, EU:C:2017:402, punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika).

100 Igal juhul peab Euroopa Kohtu järjepideva praktika kohaselt liidu lepinguvälisele vastutusele tuginev pool esitama veenvad tõendid nii väidetava kahju esinemise kui ka selle suuruse kohta ning samuti piisavalt otsese põhjusliku seose esinemise kohta asjaomase institutsiooni tegevuse ja väidetava kahju vahel (kohtuotsus 30.5.2017, Safa Nicu Sepahan *vs.* nõukogu, C-45/15 P, EU:C:2017:402, punkt 62 ja seal viidatud kohtupraktika).

101 Selles küsimuses tuleb tõdeda, et Üldkohtule esitatud hagiavaldust uurides ilmneb, et see ilmselgelt ei vasta kõnealuses kohtupraktikas määratletud nõuetele. Nimelt on European Dynamics Luxembourg jt muu hulgas nõudnud sellise eeldatava puhastulu hüvitamist, mida European Dynamics Luxembourg oleks võinud teenida juhul, kui temaga oleks sõlmitud kõnealune hankeleping, piirdudes samas lihtsalt väitega, et „kõnealuse hankelepingu sõlmimisest keeldumine on tagasipööramatu“. Samas ei ole nad siiski tõendanud, kas ja mil määral oleks European Dynamics Luxembourgil olnud võimalik jõuda paremusjärjestuses esimesele kohale ja kõnealune hankeleping sõlmida käesoleval juhul aset leidnud faktilisi asjaolusid arvestades, ja juhul, kui EUIPO ei oleks vigu teinud. Seega ei ole nad tõendanud, et kahju on tegelikult tekkinud ning et etteheidetud tegevuse ja viidatud kahju vahel esineb põhjuslik seos.

102 Tuleb märkida, et sellises kahju hüvitamise nõudes saaks igatahes viidata üksnes EUIPO õigusvastasele tegevusele teise hindamiskriteeriumi kohaldamisel, mis on tuvastatud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 102. Kuid isegi kui European Dynamics Luxembourgi pakkumus oleks teise hindamiskriteeriumi eest saanud maksimaalsed hindamispunktid, ei oleks seda ikkagi paigutatud

kõrgemale järjekohale. Kui see pakkumus oleks saanud teise hindamiskriteeriumi eest maksimaalsed hindamispunktid, oleks selle lõplik punktisumma jäänud nimelt väiksemaks kui pakkumustel, mis paigutati paremusjärjestuses esimesele ja teisele kohale.

103 Eeltoodut arvestades tuleb European Dynamics Luxembourg jt kahju hüvitamise nõue jätta rahuldamata.

Kohtukulud

104 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõikes 2 on sätestatud, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu või kui see on põhjendatud ja Euroopa Kohus teeb ise kohtuasjas lõpliku otsuse, otsustab ta kohtukulude jaotamise.

105 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kodukorra artikli 138 lõike 3 kohaselt jäävad kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks.

106 Kuna EUIPO apellatsioonkaebus rahuldatakse osaliselt ja osaliselt jäetakse rahuldamata, kannavad EUIPO ja European Dynamics Luxembourg jt käesolevas apellatsioonimenetluses ise oma kohtukulud.

107 Mis puudutab kohtukulusid esimeses astmes, siis kuna hagi rahuldati osaliselt ja osaliselt jäeti rahuldamata, kannavad European Dynamics Luxembourg jt ning EUIPO ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. **Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 7. oktoobri 2015. aasta otsus** European Dynamics Luxembourg jt *vs.* **Siseturu Ühtlustamise Amet (**T-299/11, EU:T:2015:757**) osas**,

   – **milles resolutsiooni punktis 2 kohustati Euroopa Liitu hüvitama kahju, mis põhjustati European Dynamics Luxembourg SA-le võimaluse kaotamise tõttu sõlmida raamleping paremusjärjestuses esimesele järjekohale paigutatud lepingupartnerina, ja**

   – **resolutsiooni punktides 4 ja 5 otsustati, et pooled teatavad Üldkohtule poolte vahel kokku lepitud hüvitise summa suuruse või kui kokkulepet ei saavutata, esitavad Üldkohtule sama tähtaja jooksul oma rahaliselt väljendatud nõuded.**

2. **Muus osas jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.**

3. **Jätta kohtuasjas T-299/11 European Dynamics Luxembourg SA, Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE ja European Dynamics Belgium SA esitatud kahju hüvitamise nõue rahuldamata.**

4. **Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (EUIPO) ja European Dynamics Luxembourg SA, Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE ja European Dynamics Belgium SA kannavad apellatsioonimenetluses ja esimese astme menetluses ise oma kohtukulud.**

Allkirjad